

B I B L I O T H E C A
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
T E V B N E R I A N A

1015

AESCHYLI
AGAMEMNON

EDIDIT

MARTIN L. WEST

BEROLINI ET NOVI EBORACI
WALTER DE GRUYTER MMVIII

☞ Gedruckt auf säurefreiem Papier,
das die US-ANSI-Norm über Haltbarkeit erfüllt.

ISBN 978-3-598-71015-5

Bibliografische Information der Deutschen Nationalbibliothek

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in
der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten
sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

© Copyright 2008 by Walter de Gruyter GmbH & Co. KG, D-10785 Berlin

Dieses Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung außerhalb der engen Grenzen des Urheberrechtsgesetzes ist ohne Zustimmung des Verlages unzulässig und strafbar. Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmungen und die Einspeicherung und Verarbeitung in elektronischen Systemen.

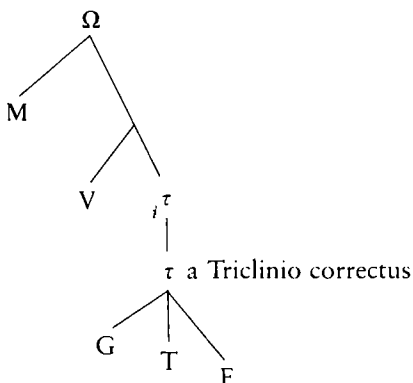
Printed in Germany

Druck und Bindung: AZ Druck und Datentechnik GmbH, Kempten

PRAEFATIO

De codicibus Orestiae et Supplicum

In Agamemnonis textu constituendo quinque libris nitimur, MVGTF. Sed soli T F totam fabulam conservant, ceteri minus dimidio. Stemma est hoc:

M est liber longe vetustissimus atque optimus, Laur. 32.9 (saec. x); nec tamen semper lectionem meliorem praebet, sed omnia sunt acri iudicio perpendenda. Adsidue correctus est ab eo qui scholia adscripsit (M^s); sollers fuit homo, qui lectiones ex scholiis extrahere quibat, hic illic coniecturas suas adiecit, verum nonnumquam lectionem meliorem oblitteravit.

τ est exemplar deperditum, quod Demetrius Triclinius ca. 1315–20 emendationibus quibusdam scholiisque metricis exornavit; idem postea codicem T conscripsit novisque

emendationibus textum immutavit. Quicquid igitur consentientes GTF vel GF vel TF offerunt, quaerendum est utrum primitus in codice τ e traditione fuerit, an inter priora Triclinii emendamenta numerandum sit.

In Eumenisin pariter res se habet, sed abest V, familiae τ accedit liber quartus recentior E. In Choephoris autem, ut in Supplicibus, exstat M solus cum apographis suis, quae infra recensentur.

Virorum doctorum nominibus in apparatu adhaerent plerumque numeri qui ad opera paginasque referant: clavem reperies in indice criticorum qui in editione maiore pp. LVII–LXXIX prostat, in hac minore autem propter amplitudinem non recipi potest.

INDEX SIGLORVM

LIBRI PRIMARI

- Π_5 Pap. Oxy. 2178, saec. ii: Ag. 7–17, 20–30
 M Laur. 32.9, saec. x: Ag. 1–310, 1067–1159, Cho., Eum.
 V Marc. gr. 468 (653), ca. 1270: Ag. 1–348
 τ -G Marc. gr. 616 (663), ca. 1321: Ag. 1–45, 1095–fin.,
 Eum.
 T Neapol. II F 31, ca. 1325: Ag., Eum.
 F Laur. 31.8, ca. 1335–1348: Ag., Eum.
 E Salmantic. Bibl. Univ. 233, ca. 1450–1470: Eum.

CODICIS M APOGRAPHIA

- Ma Laur. S. Marco 222, saec. xiv in.
 Mb Bonon. Bibl. Univ. 2271, saec. xv
 Mc Guelferbytanus Gud. gr. 4° 88, ca. 1495
 Md Scorial. T.I. 15, ca. 1540
 Me Par. gr. 2886, ca. 1518–1521
 Mf Monac. gr. 546, saec. xvi

SIGLA CETERA

Ω	lectio omnium codicum vel utique archetypi
Σ	scholium vetus (Σ ¹ scholii lemma; Σ _I scholium in cod. I)
Σ*	scholium incertae aetatis
Φ	commentarius paraphrasticus in triadem, saec. fere xii
Θ	Thomae Magistri textus
T ^σ	Triclinius in scholio suo
A ¹ , A ²	A a prima /ab altera manu correctus
A ^a , A ^c	A ante/post correctionem
A ^{a?} , A ^{a?}	A, fort. a.c./fort. A a.c.
A ^{a2} , A ^{as}	A ante correctionem ab altera manu/a scholiorum scriba factam
A ^x	A ante vel post correctionem (incertum utrum)
A ^{gl}	glossema in A, vel lectio quasi glossema adscripta
A ^{γq}	varia lectio cum γq. in A adscripta
A ^{mg}	A in margine
A ^r	A in rasura
A ^s	A tum correctus cum scholia addita sunt
A ^{ss}	lectio in A super lineam scripta
A ^t	A in textu, altera lectione inter lineas vel in margine adscripta
A ^{uv}	A ut videtur
A +	A cum alio quodam codice (vel plus uno) qui saepe ab eodem hyparchetypo pendet (cf. pp. VIII sqq.)
	littera erasa
*	littera obscura
α	littera quae α videtur esse
[]	textus periit
└ ┘	papyrus periit

[]	delevit scriba
{ }	delenda censeo
< >	inserenda censeo
<XO.>	nec personae nota nec paragraphus est in cod(d)
† †	corruptela non sanata
	finis versus vel lineae
ci.	coniecit, coniectura
ss.	suprascripsit, cum suprascripto
u. v.	ut videtur

VIRORVM DOCTORVM NOMINA BREVIATA

Asul(anus)	Dind(orff, W.)	Tricl(inius)
Aur(atus)	Rob(ortello)	Turn(ebus)
Blomf(ield)	Scal(iger)	Vict(orius)
Casaub(onus)	Steph(anus)	Wil(amowitz)

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Ὑπόθεσις

- Ἀγαμέμνων εἰς Ἴλιον ἀπιὼν τῇ Κλυταιμῆστραι <συνέθετο>, εἰ πορθήσοι τὸ Ἴλιον, τῆς αὐτῆς ἡμέρας σημαίνειν διὰ πυρσοῦ. ὅθεν σκοπὸν ἐκάθισεν ἐπὶ μισθῷ Κλυταιμῆστρα, ἵνα τηροίη τὸν πυρσόν. καὶ ὁ μὲν ἰδὼν ἀπήγγειλεν,
- 5 αὐτὴ δὲ τῶν πρεσβυτῶν ὄχλον μεταπέμπεται, περὶ τοῦ πυρσοῦ ἐροῦσα· ἐξ ὧν καὶ ὁ χορὸς συνίσταται· οἵτινες ἀκούσαντες παιανίζουσιν. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ταλθύβιος παραγίνεται καὶ τὰ κατὰ τὸν πλοῦν διηγεῖται. Ἀγαμέμνων δὲ ἐπὶ ἀπήνης ἔρχεται· εἶπετο δ' αὐτῷ ἑτέρα ἀπήνη, ἔνθα ἦν τὰ
- 10 λάφυρα καὶ ἡ Κασσάνδρα. αὐτὸς μὲν οὖν προεισέρχεται εἰς τὸν οἶκον σὺν τῇ Κλυταιμῆστραι, Κασσάνδρα δὲ προμαντεύεται, πρὶν εἰς τὰ βασίλεια εἰσελθεῖν, τὸν ἑαυτῆς καὶ τοῦ Ἀγαμέμνονος θάνατον καὶ τὴν ἐξ Ὀρέστου μητροκτονίαν, καὶ εἰσπηδαῖ ὥς θανουμένη, ῥίψασα τὰ στέμματα.
- 15 τοῦτο δὲ τὸ μέρος τοῦ δράματος θαυμάζεται ὥς ἐκπληξιν ἔχον καὶ οἶκτον ἱκανόν. ἰδίως δὲ Αἰσχύλος τὸν Ἀγαμέμνονα ἐπὶ σκηνῆς ἀναιρεῖσθαι ποιεῖ, τὸν δὲ Κασσάνδρας σιωπήσας θάνατον νεκρὰν αὐτὴν ὑπέδειξεν, πε-

1 Κλυταιμῆστραι V τ (et item fere semper) <συνέθετο> West: ὑπέσχετο post τὸ Ἴλιον add. τ: ἔφη post σημαίνειν add. V: verbo caret M 2 πορθήσει τ τοῦ πυρσοῦ M 5 μεταπέμπεται ὄχλον ἐροῦσα περὶ τοῦ πυρσοῦ τ 10 προσέρχεται GF, προσέρχεται T 15–16 θαυμαστόν ἐστιν ὥς καὶ ἐκπληξιν καὶ οἶκτον ἱκανόν ἐμποιεῖν τ 18 ἀπέδειξε τ

- 20 ποίηκέν τε Αἴγισθον καὶ Κλυταιμῆστραν ἑκάτερον δυσχυ-
ριζόμενον περὶ τῆς ἀναιρέσεως ἐνὶ κεφαλαίῳ, τὴν μὲν τῇ
ἀναιρέσει Ἰφιγενείας, τὸν δὲ ταῖς τοῦ πατρὸς Θυέστου ἐξ
Ἀτρέως συμφοραῖς.
ἐδιδάχθη τὸ δράμα ἐπὶ ἄρχοντος Φιλοκλέους
Ἵολυμπιάδι ὀγδοηκοστῇ ἔτει β' (459/8). πρῶτος Αἰσχύλος
25 Ἀγαμέμνονι, Χοηφόροις, Εὐμενίσσι, Πρωτεῖ σατυρικῶι.
ἐχορήγει Ξενοκλῆς Ἀφιδναῖος.

τὰ τοῦ δράματος πρόσωπα

	φύλαξ	χορός	ἄγγελος
	Κλυταιμῆστρα		Ταλθύβιος κήρυξ
30	Ἀγαμέμνων		Κασσάνδρα
	Αἴγισθος		
- προλογίζει δὲ ὁ φύλαξ, θεράπων Ἀγαμέμνονος.

21 Θυέστου T: Ὀρέστου M: Αἰγίσθου Vτ (-ίστου F) 24
ὀγδοηκοστῇ Casaub.² 172: ἡ (i.e. ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ) Ω
26 Ἀφιδνεύς Ω: corr. Wil.⁵ ad 23–26 cf. IG II² 2318.41 sqq.
(TrGF I DID A 1, paulo post 346 a. C. incisam) [ἐπὶ Φιλο]κλέους
... | τραγωιδῶν | Ξενοκλῆς Ἀφιδνα(ῖος) ἐχορή(γει) | Αἰσχύ-
λος ἐδίδασκεν 28 ἄγγελος om. T 32 deest in MV, sed cf.
Σ 1 in M θεράπων Ἀγαμέμνονος ὁ προλογιζόμενος, οὐχὶ ὁ
ὑπὸ Αἰγίσθου ταχθεὶς

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

ΦΥΛΑΞ

Θεοὺς μὲν αἰτῶ τῶνδ' ἀπαλλαγὴν πόνων,
 φρουρᾶς ἐτείας μῆκος, ἦν κοιμώμενος
 στέγαις Ἀτρειδῶν ἄγκαθεν κυνὸς δίκην
 ἄστρον κάτοιδα νυκτέρων δμήγουριν,
 5 καὶ τοὺς φέροντας χεῖμα καὶ θέρος βροτοῖς
 λαμπροὺς δυνάστας, ἐμπρέποντας αἰθέρι,
 †ἀστέρων† ὅταν φθίνωσιν, ἀντολὰς τε τῶν.
 καὶ νύκτωρ φυλάσσω λαμπάδος τὸ ξύμβολον,
 αὐγὴν πυρὸς φέρουσιν ἐκ Τροίας φάτιν
 10 ἀλγώσιμὸν τε βάξιν· ὧδε γὰρ κρατεῖ
 γυναικὸς ἀνδροβουλον ἐλπίζον κέαρ.

3 (ἄγκαθεν) Hsch. α 786, Synag. AB 337.25 (Phot. α 181) 4–6
 Achilles in Arat. p.28.14 Maass 11 Io. Sic. in Hermog., Rhet.
 VI 225.22 W.; (ἀνδροβ.) Phryn. PS 31.19 B.

Codd. M[1–310.1067–1159] V[1–348] G[1–45.1095–] TF (= τ)

2 φρουρᾶς τ' Peters ἦν τ vel τ': δ' ἦν ΣΜV 3 ἀνέκαθεν
 Franz (contra testes) 4 νυκτέραν Łowiński³² 5 βροτοῖς θέ-
 ρος τ 6 αἰθέρι Μτ: ἐν θέρει V, Achillis cod. Vat. 7 post
 Pauw damn. Valckenaer¹ ad Pho. 506–7: habuit Πς (.)στρε[
 ἀστέρων] τηρῶν A.Y. Campbell³ 52 (τηρῶ θ' Bergk³, ἀθρῶν
 Kennedy³) ἀντολαῖς Margoliouth² 8 σύμβολον Ω 11
 ἐλπίζον M^s V^c τ: -ζων M^a V^a Io. Sic.